

Uitgebreide samenvatting

Het onderhavige voorstel dient ter waarborging van het recht op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures, opdat de verdachte begrijpt wat hem ten laste wordt gelegd en wat het verloop van de procedure is. Dit recht vloeit reeds voort uit artikel 6 van het EVRM en de daarop gebaseerde rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. De nu voorgestelde richtlijn bouwt hierop voort. Achtergrond van de richtlijn is de wens het beginsel van wederzijdse erkenning van strafrechtelijke beslissingen tot hoeksteen van de justitiële samenwerking binnen de Europese Unie te maken. Daarvoor dienen bepaalde parameters te bestaan, waaronder bepaalde procedurele waarborgen in strafprocedures. Het recht op tolk- en vertaaldiensten is daarvan de eerste. Dit recht gaat niet alleen gelden in strafprocedures, maar ook in procedures voor de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel (EAB).

De in de richtlijn neergelegde rechten gelden voor alle personen die worden verdacht van een strafbaar feit, vanaf het moment dat zij van de verdenking in kennis worden gesteld (bijv. door arrestatie) tot aan de beëindiging van de procedure. De in het kaderbesluit gebruikte term 'verdachte' is autonoom en staat los van het nationale begrip 'verdachte'. Verdachten die de taal van de procedure niet spreken hebben recht op bijstand door een tolk tijdens de onderzoeks- en de gerechtelijke fase van de procedure. Daaronder vallen onder meer politieverhoren en gerechtszittingen, maar ook contacten tussen de verdachte en zijn advocaat, althans indien deze laatste de taal van de verdachte niet machtig is. De lidstaten dienen te voorzien in een procedure om vast te stellen of de verdachte de taal van de procedure spreekt. Ook personen met spraak- of gehoorstoornissen hebben recht op bijstand door een tolk.

De verdachte heeft recht op vertaling van alle essentiële processtukken. Daaronder vallen in elk geval aanhoudingsbevelen, de tenlastelegging, essentiële bewijsstukken en eventuele vonnissen. Afwijkingen van het recht op schriftelijke vertaling van processtukken zijn niet mogelijk. Wel kan, als de documenten erg omvangrijk zijn, worden volstaan met de vertaling van de relevante passages. Een persoon die recht op vertaling van processtukken heeft, kan verder wel afstand doen van dat recht, maar dit kan alleen nadat hem hierover juridisch advies is verstrekt.

Alle kosten van de tolk- en vertaaldiensten komen voor rekening van de lidstaten. De lidstaten hebben de plicht de kwaliteit van de tolk- en vertaaldiensten te waarborgen. De richtlijn bevat slechts minimumnormen en het staat de lidstaten dan ook vrij om verdachten meer bescherming te bieden. Dit voorstel is vrijwel gelijk aan een voorstel voor een kaderbesluit dat vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon door de Commissie werd gepubliceerd. Dit Commissievoorstel moet concurreren met een lidstaatinitiatief, dat op enkele punten van het onderhavige voorstel afwijkt.